

Ngành Hải quan: Vượt khó, hoàn thành nhiệm vụ

19:21 18/12/2023

Năm 2023, vượt qua những khó khăn, thử thách, Tổng cục Hải quan đã tổ chức, triển khai cụ thể hóa các Nghị quyết của Đảng, Quốc hội, Chính phủ thành các nhiệm vụ chuyên môn và đạt được những kết quả đáng ghi nhận.

Chiều 18/12/2023, Tổng cục Hải quan tổ chức Hội nghị trực tuyến tổng kết công tác năm 2023, triển khai phương hướng nhiệm vụ năm 2024. Thứ trưởng Bộ Tài chính Nguyễn Đức Chi dự và chỉ đạo Hội nghị. Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan Nguyễn Văn Cẩn chủ trì Hội nghị. Tham dự Hội nghị có các đồng chí Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan; Đại diện Lãnh đạo các Vụ, Cục thuộc Bộ Tài chính và Tổng cục Hải quan.

Toàn cảnh Hội nghị

Như chúng ta đã biết, phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam trong năm 2023 diễn ra trong bối cảnh bất lợi cả từ bên ngoài (quốc tế, khu vực trên nhiều lĩnh vực)

vực cả kinh tế, chính trị, quân sự) và bên trong (những khó khăn lớn của một nền kinh tế mở phụ thuộc bởi bên ngoài, mới trải qua giai đoạn khủng hoảng nghiêm trọng bởi đại dịch Covid-19) làm ảnh hưởng chung đến nhiều hoạt động trong đó có lưu chuyển hàng hóa, sản xuất, xuất khẩu, nhập khẩu từ đó tác động đến công tác quản lý nhà nước nói chung và hoạt động của ngành Hải quan nói riêng. Bám sát chỉ đạo của Chính phủ và Bộ Tài chính, sự phối hợp của các Bộ, ngành Trung ương và chính quyền địa phương; cùng với sự quyết tâm, nỗ lực của toàn thể cán bộ, công chức và người lao động trong toàn ngành, Tổng cục Hải quan đã tổ chức, triển khai cụ thể hóa các Nghị quyết của Đảng, Quốc hội, Chính phủ thành các nhiệm vụ chuyên môn và đạt được những kết quả đáng ghi nhận.

Về công tác cải cách hành chính, Tổng cục Hải quan đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, điều hành công tác CCHC, tạo thuận lợi tối đa cho người dân, doanh nghiệp. Nổi bật là Quyết định số 123/QĐ-TCHQ về chỉ tiêu CCHC, đơn giản hóa thủ tục hải quan, tạo thuận lợi thương mại năm 2023. Ban hành Kế hoạch rà soát TTHC nội bộ của Tổng cục Hải quan giai đoạn 2022 - 2025; Thực hiện cắt giảm đơn giản hóa quy định, thủ tục hành chính liên quan đến điều kiện kinh doanh theo yêu cầu của Nghị quyết 68/NQ-CP.

Từ những kết quả đạt được, năm 2023 là năm thứ 07 liên tiếp Tổng cục Hải quan được Bộ Tài chính xếp hạng đứng đầu trong số các đơn vị khối Tổng cục và tương đương thuộc Bộ về Chỉ số CCHC, đồng thời góp phần tăng điểm số Chỉ số CCHC (PAR INDEX) của Bộ Tài chính.

Về công tác hiện đại hóa, chuyển đổi số trong lĩnh vực hải quan: Với mục tiêu lấy cải cách, hiện đại hóa làm cơ sở, hiện đại hóa mô hình quản lý hải quan làm trọng tâm, Tổng cục Hải quan tiếp tục thực hiện Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030; đồng thời, ban hành Đề án quản trị Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 kèm theo Quyết định số 3028/QĐ-TCHQ ngày 08/12/2023 của Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan.

Về công tác kiểm tra, giám sát hải quan: Tổng cục Hải quan tăng cường công tác kiểm tra, giám sát hải quan trên tất cả các khâu; kịp thời đề xuất sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật và tích cực tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc cho doanh nghiệp.

Tham mưu Bộ Tài chính báo cáo Thủ tướng Chính phủ và đề xuất phương án xử lý đối với việc kiểm soát trọng tải của phương tiện xuất nhập cảnh qua cửa khẩu La Lay; tham mưu Bộ Tài chính có công văn báo cáo Thủ tướng Chính phủ tháo gỡ vướng mắc về cá tầm nhập khẩu, vướng mắc liên quan đến xe ô tô, xe gắn máy nhập khẩu, tạm nhập khẩu không nhằm mục đích thương mại, vướng mắc

đối với hàng hóa vận chuyển chịu sự giám sát hải quan.

Ngày 06/12/2023, Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan Nguyễn Văn Cẩn và Tổng giám đốc Tổng công ty Hàng không Việt Nam Lê Hồng Hà đã ký thỏa thuận hợp tác chia sẻ thông tin liên quan tới công tác quản lý nhà nước về hải quan và hợp tác trong một số lĩnh vực hàng không. Góp phần nâng cao hiệu quả công tác giám sát và thực hiện thủ tục hải quan đối với tàu bay xuất cảnh, nhập cảnh, hành lý của hành khách xuất nhập cảnh, hàng hóa xuất nhập khẩu qua đường hàng không; đồng thời cung cấp đầy đủ thông tin về các quy định pháp luật hải quan giúp nâng cao tính tuân thủ pháp luật của hành khách và của cán bộ nhân viên hãng hàng không, đặc biệt trong công tác phòng chống ma túy.

Về công tác kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa xuất nhập khẩu: Tổng cục Hải quan đã tích cực, chủ động phối hợp với các Bộ quản lý chuyên ngành chủ động triển khai các giải pháp thúc đẩy cải cách công tác quản lý, kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hoá XNK. Tuy nhiên, vẫn còn một số khó khăn, vướng mắc do một số Bộ, ngành chưa quyết liệt và khẩn trương trong triển khai các nhiệm vụ, còn thiếu sự kết nối, trao đổi và chia sẻ thông tin. Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến hoạt động kiểm tra chuyên ngành chưa đồng bộ, thống nhất.

Về kim ngạch xuất nhập khẩu: Tổng trị giá xuất nhập khẩu trong năm 2023 là 619,36 tỷ USD, giảm 8,2%, tương ứng giảm 55,56 tỷ USD so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, xuất khẩu là 322,61 tỷ USD, giảm 5,8% (tương ứng giảm 20,01 tỷ USD); và nhập khẩu là 296,75 tỷ USD, giảm 10,7% (tương ứng giảm 35,55 tỷ USD).

Tính trong năm 2023, cán cân thương mại hàng hóa của cả nước đã xuất siêu 25,86 tỷ USD.

Về công tác thu ngân sách Nhà nước: Năm 2023, Tổng cục Hải quan được Quốc hội giao dự toán thu NSNN theo Nghị quyết số 69/2022/QH15 ngày 11/11/2022 là 425.000 tỷ đồng.

Nhằm phấn đấu đạt chỉ tiêu thu NSNN được giao năm 2023, Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan đã ban hành Chỉ thị số 479/CT-TCHQ ngày 06/02/2023 về việc thực hiện đồng bộ, quyết liệt các giải pháp tạo thuận lợi thương mại nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước, chống thất thu. Đẩy mạnh thực hiện hiện đại hóa công tác quản lý thu thuế điện tử và thông quan 24/7, đến nay đã có 42 ngân hàng triển khai; thực hiện ký kết thỏa thuận hợp tác phối hợp thu với 47 ngân hàng; có 08 ngân hàng đã triển khai công tác nhờ thu.

Về công tác quản lý rủi ro: Tổng cục Hải quan đã triển khai Kế hoạch Kiểm soát rủi ro (KSRR) toàn Ngành, phân tích đánh giá rủi ro, xác định trọng điểm theo một số lĩnh vực, ngành hàng trọng điểm, đề xuất các biện pháp KSRR phù hợp đối với các lô hàng có dấu hiệu rủi ro, dấu hiệu vi phạm; Triển khai Chương trình hỗ trợ khuyến khích doanh nghiệp tuân thủ pháp luật hải quan.

Kiểm tra hàng hóa

Về công tác phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại: Tình hình buôn lậu, gian lận thương mại (GLTM), vận chuyển hàng hóa trái phép qua biên giới trong năm 2023 diễn biến phức tạp với phương thức, thủ đoạn tinh vi khó lường; tập trung vào việc: không khai báo, khai hải quan không đúng với thực tế hàng hóa; che giấu nguồn gốc, tuyến đường của lô hàng, vận chuyển trái phép hàng cấm, ma túy, động vật hoang dã, tiền tệ qua biên giới, nhập khẩu hàng hóa không đáp ứng điều kiện tiêu chuẩn, quy chuẩn.

Trước tình hình trên, với vai trò Cơ quan tham mưu, giúp việc cho Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, Ban chỉ đạo 389 Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan đã quyết liệt triển khai Kế hoạch cao điểm đấu tranh chống buôn lậu, GLTM và hàng giả dịp trước, trong và sau Tết Nguyên đán; tham mưu cho Ban Chỉ đạo 389 Bộ Tài chính ban hành: các văn bản chỉ đạo, cảnh báo cho các Cục Hải quan tỉnh, thành phố hướng dẫn thực hiện công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại; Kế hoạch kiểm soát hải quan trong toàn ngành năm 2023...

Kết quả, toàn ngành đã bắt giữ và xử lý vi phạm: Trong năm 2023, toàn ngành Hải quan đã phát hiện, bắt giữ và xử lý: 14.618 vụ việc vi phạm pháp luật Hải

quan, giảm 9,2% so với cùng kỳ năm 2022. Trị giá hàng hóa vi phạm ước tính 11.521,26 tỷ đồng, tăng 98,9% so với cùng kỳ năm 2022. Cơ quan Hải quan đã khởi tố 35 vụ, giảm 24% so với cùng kỳ năm 2022 và chuyển cơ quan khác kiến nghị khởi tố 166 vụ, tăng 48% so với cùng kỳ năm 2022. Số tiền thu nộp NSNN: 474,3 tỷ đồng, tăng 11% so với cùng kỳ năm 2022.

Trong năm 2024, Tổng cục Hải quan tiếp tục đẩy mạnh tổ chức triển khai thực hiện Chiến lược phát triển Hải quan Việt Nam đến năm 2030, Kế hoạch chuyển đổi số của Ngành, đồng thời triển khai thực hiện các Nghị quyết về điều hành kinh tế vĩ mô của Chính phủ, hướng tới mục tiêu tổng quát xây dựng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại, ngang tầm Hải quan các nước phát triển trên thế giới, dẫn đầu trong thực hiện Chính phủ số, với mô hình hải quan thông minh.

Minh Anh